

цукробурякового підкомплексу України. *Економіка АПК*. 2013. № 2. С. 3-8.

Заходим Марина

канд. екон. наук, доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет

Кам'янець-Подільський, Україна

ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

У сучасних умовах проблема якості і безпечності харчових продуктів набуває особливої актуальності. Від якості і безпечності харчових продуктів залежить життя і здоров'я людей, а також продовольча, економічна та національна безпека держави. Якість продукції – це сукупність властивостей продукції, що зумовлюють її придатність задовольняти певні потреби у відповідності з її призначенням (ГОСТ 15467-79). Якісна продукція має високі споживчі властивості, стає предметом підвищеного попиту, повністю задовольняє потреби споживачів, сприяє зростанню прибутку [6].

Наразі в Україні якість продукції, її безпека відіграє все більшу роль в економіці країни. Саме тому, вихід із кризового стану виробництва лежить на шляху якнайшвидшого освоєння конкурентоздатної продукції, суворого дотримання технічних параметрів виробництва, впровадження ефективних систем управління якістю. Особливо гостро стоїть питання якості і безпеки харчових продуктів та продовольчої сировини, зокрема молока та молокопродукції, так як від цих показників залежить здоров'я людей.

Результати контролю якості продуктів харчування свідчать про високі рівні забруднення продуктів токсичними хімічними сполуками, біологічними агентами і мікроорганізмами. У цілому по Україні від 12 до 15% молочної продукції не відповідає вимогам стандартів за бактеріологічними показниками.

Молоко та молокопродукція повинна відповідати національним та міжнародним стандартам, нормам, правилам і технічним умовам. При реалізації продукції до неї повинні додаватися сертифікати якості, акти апробації та інша документація, яка є гарантом її якості. Ця документація максимально інформує споживача про товар та стимулює його до купівлі. Якість продукції є найкращою рекламою, зокрема для молокопродукції.

Якість молока є одним з найважливіших факторів виробництва високоякісної молочної продукції. Тобто, висока якість молока забезпечить конкурентоспроможне виробництво молочної продукції, що особливо актуально в умовах вступу України до СОТ. Але потрібно зауважити, що якість молочної продукції залежить як від якості сировини, так і від впровадження інноваційних технологій безпосередньо підприємством. На жаль, вітчизняним молокопереробним підприємствам часто

приходиться виробляти молокопродукцію із сировини низької якості, яка не завжди відповідає державним та міжнародним стандартам. Тому, якість молочної продукції залежить, насамперед, від показників якості молочної сировини, а це високі санітарно-гігієнічні властивості, вміст певної кількості білка, жиру, вітамінів, ферментів, гормонів, мінеральних солей та інших речовин. Визначення якості молока – досить складний процес, адже в молоці міститься понад 90 найцінніших компонентів: близько 20 амінокислот, стільки ж жирних кислот, понад 25 видів мінеральних речовин, 12 вітамінів тощо.

Найважливішими показниками якості молочної сировини є кількість соматичних клітин та допустима кількість бактерій [3]. Наявність бактерій допускаються для молока вищого сорту – 300 тис. клітин в кубічному міліметрі (наявність бактерій в молоці вищого сорту відповідає рівню вимог стандартів зарубіжних країн), для першого – 400 та другого – 500. Як показують дослідження спеціалістів, проблемою заготівлі молочної сировини є низькі показники білковості та наявність великої кількості бактерій в молокосировині, що пояснюється закупівлею її в особистих селянських господарствах.

Причиною, що зумовило виникнення проблеми, є: стале зменшення поголів'я ВРХ, в тому числі корів, протягом останніх 20 років. Цей процес обумовлений, по-перше, економічними причинами, а саме, нестабільною ціновою ситуацією, що виникла внаслідок падіння попиту на молочну продукцію на внутрішньому ринку, що пов'язано зі зниженням платоспроможності населення, яке спричинене економічною кризою; зменшення об'єму експорту, що пов'язано з низькою конкурентоспроможністю вітчизняної молочної продукції, виготовленої з низькоякісної сировини; низька економічна ефективність галузі, пов'язана з використанням застарілих технологій утримання, годівлі, доїння та відтворення; відсутність якісного наукового супроводу щодо удосконалення виробничих процесів; недосконала система племінної справи; відсутність державної підтримки, спрямованої на стимулювання розвитку галузі. Також впливають низькі закупівельні ціни з боку переробних підприємств, відсутність стабільної кормової бази та низька якість молочної сировини.

Тому, на нашу думку, потрібне вдосконалення нормативно-правових актів України. Обов'язковим є встановлення вимог до молока, продуктів переробки молока та технологічних процесів їх виробництва для забезпечення захисту життя та здоров'я людей, тварин, національної безпеки, охорони довкілля та природних ресурсів, запобігання недобросовісної конкуренції. Щоб продукція була конкурентоспроможною як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку, повинні бути визначені вимоги до виробництва молока та продуктів його переробки, а також вимоги до їх пакування, маркування, контролю якості готової продукції, її зберігання, транспортування, реалізації та утилізації. Контроль за виробництвом повинен застосовуватися по всьому харчовому ланцюгу, для забезпечення придатності кінцевих продуктів до споживання людьми.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» від 08.09.2005 р. № 2863-IV. Київ : Парламентське вид-во, 2005. С. 382.
2. Закон України «Про стандартизацію» від 17.05.2001 р. № 2408-III // Відомості

Верховної Ради. 2001. № 31. С. 145.

3. Закон України «Про молоко і молочні продукти» від 24 червня 2004 року № 1870-IV // Голос України. 2004. 29 липня.

4. ДСТУ ISO 9000-2001. Системи управління якістю. Основні положення та словник. Київ : Держстандарт України, 2001.

5. Маковська С.О., Заходим М.В. Світові стандарти якості продукції як чинник конкурентоспроможності у контексті євроінтеграції. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2008. Вип. 16. С. 374-378.

6. Мостенська Т.Л. Організація виробництва на підприємствах харчової промисловості. Київ : Кондор, 2012. 492 с.

7. Саранча Г.А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю продукції. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. С.672.

Кепко Валентина

канд. екон. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

Біла Церква, Україна

ВПЛИВ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

У процесі ринкової трансформації аграрного сектора економіки, саме на селі, склалася гостра напруга в сфері зайнятості, рівні життя сільських жителів. Проблеми, які виникли в сільському господарстві, не могли не позначитися на розвитку сільських територій.

Найважливішими проблемами сільського розвитку залишаються відсутність робочих місць, передових форм організації праці, низький рівень оплати праці, нехтування матеріальними стимулами праці, неякісні житлові умови, звуження сфери прикладання праці та невідповідності професійно-кваліфікованої якості робітників потребам роботодавців, занепад сільської інфраструктури, що призвело до зростання міграції сільського населення до великих міст або за кордон.

Можливості підвищення якості життя сільського населення полягають у комплексному вирішенні проблем економіки на регіональному рівні, через формування доходів сільських підприємств.

Тому в сучасних умовах нагальною є необхідність реалізації комплексу заходів щодо сприяння розв'язанню проблем зайнятості в сільській місцевості, збереження трудового потенціалу на селі, запобігання трудовій міграції, а також розвитку сучасної інфраструктури для залучення безробітних до підприємницької діяльності [1].

Безперечно, що підприємницькі структури справляють значний вплив на розвиток села. Підприємницька діяльність в сучасних умовах є обов'язковим компонентом товарного виробництва, рушійною силою господарської діяльності всіх